

Bartłomiej Stawiarski

"Sekularyzacja dóbr kościelnych na Górnym Śląsku w 1810 roku. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w dniu 23 października 2010 r. w Rudach przez Centrum Formacyjno-Edukacyjne Diecezji Gliwickiej i Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego(...): [recenzja]

Hereditas Monasteriorum 2, 418-419

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne [Archival and Historical Studies of Świętokrzyskie region], Kielce: Archiwum Państwowe w Kielcach, Kieleckie Towarzystwo Naukowe, 2012, 340 ss., summaries

In the intention this is the first volume of periodical publication, issued irregularly by the State Archive in Kielce. One can find in it a discussion on general aspects of: the history of the archive in 1923-2011 (I. Pogorzelska); forming its resource (A. Smorań); scientific and publishing activities until 1984; educational function (H. Mazur); origins and the activity of the Museum of the History of Kielce (J. Główska), and selected archives on: the history of Iłża related with the spatial development, organization, and the appearance of Jędrzejów city (A. Rogowska); authorities (W. Z. Łyjak); correspondence of the Wielopolskis family of Chrobrze (A. Toporski); economic activity of the Jews in 1919-1939; Polska Niepodległa [Independent Poland] organization (S. Piątkowski); Świętokrzyskie region in the period of People's Republic of Poland (J. Dulewicz), and sources on the history of Kielce in the State Archive in Radom (A. Jankowska).

From the scope of "Hereditas Monasteriorum" readers interests there are three articles that might deserve attention. The first one, A. Rogowska, *Sources for Research into Spatial Growth, Organisation and Appearance of the Town Jędrzejów in the Holding of the State Archive in Kielce*, brings information about the heritage of the dissolved here Cistercian abbey and its successor – the Observants monastery. Second, W. Z. Łyjak, *Three Organ-Related Cases from the State Archive in Kielce*, discusses the renovations of organs in three different parish churches, belonging to three different monasteries, carried out in 19th century: in Jędrzejów (the local Cistercians), Miechów (Order of the Holy Sepulchre), and Żarnowiec (Poor Clares from Cracow). Third one, A. Jankowska, *Sources for the History of Kielce in the Holding of the State Archive in Radom*, mentions about the dissolution of Bernardine monastery on the Karczówka hill.

Marek DERWICH
Institute of History
University of Wrocław

---

ks. Franciszek WOLNIK (ed.), *Sekularyzacja dóbr kościelnych na Górnym Śląsku w 1810 roku. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w dniu 23 października 2010 r. w Rudach przez Centrum Formacyjno-Edukacyjne Diecezji Gliwickiej i Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego z okazji 200 rocznicy sekularyzacji dóbr kościelnych na Śląsku w 1810 roku [Secularisation of Church property in Upper Silesia in 1810. Materials from a conference held on 23 October 2010 in Rudy by the Gliwice Diocese Formation and Education Centre and the Theological Faculty of the Opole University to commemorate the 200th anniversary of the secularisation of Church property in Silesia in 1810]* (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, 66), Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2011, pp. 183, illustrated

This publication presents materials from the conference organised on 23 October 2010 in Rudy to commemorate the 200th anniversary of the secularisation of Church property in Silesia. The volume opens with an article by Bishop J. Kopiec devoted to the situation of the Church in

Silesia at the beginning of the 19th century, at the dawn of secularisation. Fr. K. Dola addresses the issue of providing means to support nuns from 14 convents suppressed in Prussian Silesia. R. Pośpiech described the music collection from the Church in Nysa which belonged to the Order of the Holy Sepulchre, currently kept at the Library of the Theological Faculty of the Opole University. Fr. F. Wolnik discussed the secularisation of two Dominican monasteries in Racibórz (the male and the female one); Fr. B. B. Kurowski – that of the Franciscan priory on St. Anne's Hill [Góra Świętej Anny]; and A. Pobóg-Lenartowicz – of the monastery of Norbertine sisters in Czarnowąsy. Fr. H. Gerlic presented the secularisation of the Opole, Racibórz, and Głogów collegiate churches, as well as the Niemodlin congregation (college of curates headed by a provost). He also provided an annex with biographical entries of all the clergymen who were serving in the said congregations at the time of the suppression. Fr. J. Rosiek discussed the reconstruction of the post-Cistercian monastery and palace complex in Rudy, begun in 1998 when it was handed over to the Gliwice diocese.

Bartłomiej STAWIARSKI
Namysłów